

Adroddiad i'r	Pwyllgor Craffu Perfformiad
Dyddiad y Cyfarfod	30 Ionawr 2020
Aelod / Swyddog Arweiniol	Y Cynghorydd Bobby Feeley/Phil Gilroy
Awdur yr Adroddiad	Alan Roberts
Teitl	Adolygiad o Wasanaethau Cyfleoedd Gwaith a Gweithgareddau Dydd

1. Am beth mae'r adroddiad yn sôn?

Mae'r adroddiad hwn yn darparu'r wybodaeth ddiweddaraf i'r Aelodau am gasgliadau a chanlyniadau'r adolygiad o wasanaethau mewnol Cyfleoedd Gwaith a Gweithgareddau Dydd Cyngor Sir Ddinbych ar gyfer oedolion gydag anableddau cymhleth.

2. Beth yw'r rheswm dros wneud yr adroddiad hwn?

I ddarparu gwybodaeth am gynnydd yr adolygiad o Wasanaethau Cyfleoedd Gwaith a Gweithgareddau Dydd y Gwasanaethau Cymorth Cymunedol ar gyfer oedolion gydag anableddau cymhleth. I roi cyfle i'r Pwyllgor roi sylwadau ar y canlyniadau a'r argymhellion a nodir yn yr adroddiad ynghlwm a'r crynodeb gweithredol (Atodiad 2).

I dderbyn cymeradwyaeth y Pwyllgor i brofi'r farchnad mewn perthynas â gwasanaethau Meifod Wood Products a Garden Control.

3. Beth yw'r Argymhellion?

- 3.1. Bod y Pwyllgor yn cadarnhau ei fod wedi darllen, deall ac ystyried yr Asesiad o'r Effaith ar Les (Atodiad 1) fel rhan o'i ystyriaethau.
- 3.2. Bod y Pwyllgor yn gwneud sylwadau ar y bwriad i adleoli pedwar gwasanaeth (Popty Catering Services, Y Bont, Jobfinding a The Golden Group) ac uno'r Bont a The Golden Group i un gwasanaeth wedi'i gyd-leoli.

- 3.3. Bod y Pwyllgor yn ystyried ac yn gwneud sylw ar y cynnig i edrych ar y posibilrwydd o sefydlu cwmnïau cymdeithasol mewn perthynas â dau weithgaredd sydd ar hyn o bryd yn cael eu cynnal gan y gwasanaeth.

4. Manylion yr Adroddiad

- 4.1 Ym mis Hydref 2018 comisiynodd Tîm Arwain y Gwasanaethau Cymorth Cymunedol adolygiad o weithgareddau dydd ar gyfer oedolion gydag anableddau cymhleth. Roedd yr adolygiad yn canolbwyntio'n bennaf ar weithgareddau "mewnol" a pha mor dda y mae'r gwasanaethau yn diwallu anghenion pobl yn unol â'r ddeddfwriaeth bresennol, a dulliau rhanbarthol a lleol. Mae CSDd yn darparu'r gwasanaethau hyn i oddeutu 215 o bobl gydag anghenion cymhleth (y rhan fwyaf ohonynt yn oedolion gydag anableddau dysgu). Roedd yr adolygiad yn ystyried newidiadau yn y disgwyliad a'r galw, a'r heriau a wynebir gan wasanaethau. Roedd yr adolygiad hefyd yn cynnwys dadansoddiad manwl a chymhariaeth â darpariaethau allanol o fewn y sir.
- 4.2 Roedd yr adolygiad yn ystyried lle rydym ni arni a lle sydd arnom ni eisiau bod, ac yn ystyried pob lleoliad yn unigol er mwyn gwneud argymhellion penodol yn seiliedig ar anghenion yr unigolion sy'n mynd i'r lleoliadau hynny, y math o wasanaeth a gynigir a'r adnoddau sydd eu hangen i hyrwyddo cynaliadwyedd ar gyfer y dyfodol.
- 4.3 Roedd yr adolygiad hefyd yn ystyried barn yr holl fudd-ddeiliaid: y rheiny sy'n mynd i bob lleoliad, eu rhieni a'u gofalwyr, y staff sy'n gweithio ymhob gwasanaeth ac aelodau o'r Tîm Anableddau Cymhleth sy'n atgyfeirio pobl at y gwasanaeth. Ar y cyfan, derbyniwyd barn 150 o unigolion a oedd yn rhoi trosolwg o'r hyn yr oedd pobl yn ei ystyried yn dda am y gwasanaeth a'r hyn yn eu barn hwy sydd angen ei wella.
- 4.4 Y pethau da a amlygwyd am y gwasanaethau oedd: staff y lleoliadau, y tasgau a'r gweithgareddau a wneir, yr arian am fynychu, y bobl eraill sy'n mynd yno hefyd a'r cyfle i ddysgu sgiliau newydd a gwella sgiliau.
- 4.5 Y pethau y mae modd eu gwella yn ôl yr adborth a dderbyniwyd oedd: y gofod, mwy o gyfleoedd i gymryd rhan mewn gwaith 'go iawn' am dâl, mwy o amrywiaeth o weithgareddau, a/neu gyfle i fynd yn amlach a derbyn mwy o bres am fynd.

- 4.6 Mae'n amlwg o'r sylwadau a dderbyniwyd fel rhan o'r adolygiad bod yr hyn a ddarperir yn cael ei werthfawrogi'n fawr iawn er bod lle i wella, a bod y rhan fwyaf o'r bobl sy'n mynychu, neu y mae eu teulu yn mynychu, yn dymuno gweld y math yma o wasanaeth yn parhau – ond, gobeithio, mewn ffordd well (digon o le da, gwell amrywiaeth o gyfleoedd, gan gynnwys cyflogaeth am dâl ac ati).
- 4.7 Byddai angen darparu hyn oll gydag adnoddau cyfyngedig a thrwy gydnabod y bydd anghenion y rheiny a fydd yn manteisio ar y cyfleoedd yn y dyfodol yn debygol o fod yn fwy cymhleth. Felly, gan ystyried yr holl adborth, ynghyd â'r angen i sicrhau, hyd y bo modd, y bydd gwasanaethau yn gynaliadwy i'r dyfodol, mae'r argymhellion yn sgil yr adolygiad wedi'u nodi yn y Crynodeb Gweithredol (Atodiad 2).

5. Sut mae'r penderfyniad yn cyfrannu at y Blaenoriaethau Corfforaethol?

Mae canlyniadau'r adolygiad, os caent eu gweithredu, yn cyfrannu at y blaenoriaeth gorfforaethol yn ymwneud â Chymunedau Cryf drwy sicrhau bod gofalmwr yn derbyn seibiant o'u cyfrifoldebau gofalu gan roi cyfle i'r rheiny sy'n derbyn y gofal fynd i weithgareddau yn ystod y dydd. Byddem hefyd yn helpu oedolion gydag anableddau dysgu sydd eisiau ac angen hyfforddiant yn seiliedig ar waith a phrofiad i dderbyn gwasanaeth di-dor yn eu cymuned.

6. Faint fydd hyn yn ei gostio a sut y bydd yn effeithio ar wasanaethau eraill?

Mae costau ynghlwm wrth adleoli Popty Catering Services a'r Bont ac mae cynlluniau manwl ar gyfer y rhain yn cael eu llunio, gyda'r gobaith y bydd y cynigion yn cael eu cyflwyno i'r Grŵp Buddsoddi Strategol yn y dyfodol agos. Ar ôl adleoli Popty a'r Bont, bydd eu lleoliad presennol, sef hen ffactri Lifeguard, Canol y Dre, Rhuthun, ar gael i'w waredu gyda'r posibilrwydd o ddarparu derbyniadau cyfalaf a all wneud iawn am gost yr adleoli.

7. Beth yw prif gasgliadau'r Aseiad o Effaith ar Les?

Disgwylir i'r prosiect hwn gael effaith gadarnhaol ar les y dinasyddion sy'n manteisio ar y cyfleoedd gwaith a'r gweithgareddau dydd, a'r gweithlu sydd yn eu darparu. Caiff

gwasanaethau eu monitro'n agos, a bydd y gwaith monitro hwnnw yn parhau. Fodd bynnag, nid yw'n bosibl mesur y budd hyd at 2050. Mae'r prosiect yn ystyried yr asesiad o anghenion poblogaeth a gynhaliwyd yn unol â gofynion Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant 2014. Mae'r prosiect hefyd yn ystyried Deddf Rheoleiddio ac Arolygu Gofal Cymdeithasol (Cymru) 2016 ac Uwchben a Thu Hwnt: Adolygiad Cenedlaethol o Ofal Cartref yng Nghymru (gan Arolygiaeth Gofal a Gwasanaethau Cymdeithasol Cymru).

Cynhaliwyd yr asesiad o'r effaith gan aelodau o Grŵp Tasg a Gorffen Cyfleoedd Gwaith, sy'n cynnwys swyddogion Gwasanaethau Cymorth Cymunedol a'r Adain Gyllid. Cafodd yr asesiad drafft ei adolygu gan y Grŵp Cyfeillion Beirniadol. Gellir gweld copi o'r Asesiad o'r Effaith ar Les yn Atodiad 1.

8. Pa ymgynghoriadau sydd wedi eu cynnal gyda Chraffu ac eraill?

Cafwyd dros 150 o ymatebion i'r adolygiad gan aelodau o staff, dinasyddion sy'n defnyddio'r gwasanaeth a'u gofalwyr. Defnyddiwyd holiaduron i gasglu adborth a bu i swyddog o'r Cyngor, nad oedd yn ymwneud â'r gwasanaethau hyn, gynnal cyfweiliadau wyneb yn wyneb gyda chyfranogwyr y gwasanaeth. Ymgynghorwyd hefyd â Grŵp Tasg a Gorffen Aelodau ynghylch canlyniadau ac argymhellion yr adolygiad. Rydym ni wedi cynnal cyfarfodydd gyda'r timau staff a all gael eu heffeithio gan yr adolygiad i drafod yr effaith bosibl, ac mae dinasyddion a gofalwyr wedi derbyn gwybodaeth am ganlyniadau'r adolygiad ynghyd â manylion cyswllt a'r cynnig i drafod unrhyw bryder. Rydym hefyd wedi hysbysu'r Undebau Llafur.

Mae'r ymatebion ar y cyfan wedi bod yn gadarnhaol ond roedd pryderon gan rieni/gofalwyr ynghylch cysondeb y gefnogaeth barhaus a'r siom o glywed na fydd y ddau wasanaeth sy'n rhannu gofod yng Nghanol y Dre, Rhuthun, yn cael eu cyd-leoli yn y dyfodol. Bydd gwybodaeth yn cael ei rhannu drwy gydol y prosesau gwahanol gyda'r holl fudd-ddeiliaid a effeithir arnynt.

9. Datganiad y Prif Swyddog Cyllid

Amherthnasol ar hyn o bryd.

10. Pa risgiau sydd yna ac a oes unrhyw beth y gallwn ei wneud i'w lleihau nhw?

Cyllid. Mae risg na fydd modd sicrhau'r cyllid sydd yn angenrheidiol i adleoli'r gwasanaethau yn llwyddiannus. Fodd bynnag, mae'r risg wedi'i lleihau gan y ffaith bod yr Awdurdod yn dymuno gwaredu'r hen ffactri Lifeguard yng Nghanol y Dre ar ôl i'r gwasanaethau symud allan. Gall elw o'r gwerthiant wneud iawn am y costau hyn.

Mae risg na fydd digon o ddiddordeb gan sefydliadau priodol mewn rhedeg y ddau wasanaeth a nodwyd ar gyfer ffurfio cwmnïau cymdeithasol. Y gobaith yw lleihau'r risg hon drwy ymgysylltu â'r farchnad ar gam cynnar i sicrhau ein bod yn deall lefel y diddordeb yn ogystal â'r materion a all fod yn rhwystr i gynigyddion posibl.

11. Pŵer i wneud y Penderfyniad

Mae pwerau'r Pwyllgor Craffu mewn perthynas â'r mater hwn wedi'u pennu yn Adran 21 Deddf Llywodraeth Leol 2000 ac Adran 7.4.2(b) a (d) o Gyfansoddiad y Cyngor.